

SAKARYA ÜNİVERSİTESİ
İLAHİYAT FAKÜLTESİ
DERGİSİ

Journal of Sakarya University
Faculty of Theology

e-ISSN: 1304-6535

Cilt/Volume: 26

Sayı/Issue: 50

Yıl/Year: 2024 (Aralık/December)

Sakarya Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi,
uluslararası hakemli bir dergidir.

Yılda iki sayı olarak yayımlanır. Yazıların bilimsel ve hukuki sorumluluğu yazarlarına aittir.

SAKARYA ÜNİVERSİTESİ İLAHİYAT FAKÜLTESİ DERGİSİ	JOURNAL OF SAKARYA UNIVERSITY FACULTY OF THEOLOGY
Cilt: 26 Sayı: 50 Yıl: 2024 (Aralık)	Volume: 26 Issue: 50 Year: 2024 (December)
e-ISSN: 1304-6535	
<p>Sahibi/Owner on behalf of Theology Faculty Prof. Dr. Hamza AL Editör/Editor in chief Doç. Dr. Emrah KAYA Sayı Editörleri/Issue Editors Arş. Gör. Halil İbrahim YILMAZ Arş. Gör. Üsâme BALIKÇI Arş. Gör. Zehra ORAN Editör Yardımcısı/Editorial Assistants Doç. Dr. Abdurrahman HENDEK Dr. Öğr. Üyesi Ayşegül METE Dil Editörü/Language Editor Dr. Öğr. Üyesi Esra AKAY DAĞ Yazı Takip/Secretary Arş. Gör. Ayşe KAYA İç Tasarım/Design Arş. Gör. Betül ELMACI ÇETİN Arş. Gör. Furkan Ramazan ÖĞE Web Sayfası Sorumlusu Arş. Gör. Enes TARHAN Yazışma Adresi/Corresponding Adress Sakarya Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Esentepe Kampüsü 54050 Serdivan/Sakarya Tel: +90 (264) 295 67 30 – Faks: +90 (264) 295 67 36 web sayfası / web page https://dergipark.org.tr/tr/pub/sakaifd e- posta / e-mail: sauihd@sakarya.edu.tr</p>	<p>Yayın Kurulu / Editorial Board Prof. Dr. Erdiñ AHATLI (Sakarya Üniversitesi) Prof. Dr. Kemal BATAK (Sakarya Üniversitesi) Doç. Dr. Ziya ERDİNÇ (Marmara Üniversitesi) Doç. Dr. Merve ÖZAYKAL (İstanbul Üniversitesi) Dr. Öğr. Üyesi Soner AKSOY (Sakarya Üniversitesi)</p> <p>Danışma Kurulu / Advisory Board Prof. Dr. Abdullah AYDINLI (Emekli) Prof. Dr. Ahmet YAMAN (Konya Necmettin Erbakan Üni.) Prof. Dr. Ali DURUSOY (Marmara Üniversitesi) Prof. Dr. Alim YILDIZ (Cumhuriyet Üniversitesi) Prof. Dr. Bilal KEMİKLİ (Uludağ Üniversitesi) Prof. Dr. Bülent UÇAR (Osnabrück University) Prof. Dr. Dilaver GÜRER (Konya Necmettin Erbakan Üni.) Prof. Dr. Fuat AYDIN (Sakarya Üniversitesi) Prof. Dr. George TAYLOR (Pittsburgh School) Prof. Dr. Hacı Mehmet GÜNAY (Sakarya Üniversitesi) Prof. Dr. İlhan KUTLUER (Marmara Üniversitesi) Prof. Dr. Levent ÖZTÜRK (Sakarya Üniversitesi) Prof. Dr. Mehmet ATALAN (Kastamonu Üniversitesi) Prof. Dr. Mehmet ÜMİT (Marmara Üniversitesi) Prof. Dr. Muammer İSKENDEROĞLU (Bolu A.İ.B. Üni.) Prof. Dr. Muhammed AYDIN (Sakarya Üniversitesi) Prof. Dr. Mustafa ÇİÇEKLER (Medeniyet Üniversitesi) Prof. Dr. Mürteza BEDİR (İstanbul Üniversitesi) Prof. Dr. Naser NİKOUBAKHT (Tarbiat Modarrés Uni.) Prof. Dr. Oliver LEAMAN (University of Kentucky) Prof. Dr. Osman AYDINLI (Ankara Üniversitesi) Prof. Dr. Ömer ÇELİK (Marmara Üniversitesi) Prof. Dr. Rahim ACAR (Marmara Üniversitesi) Prof. Dr. Ramazan MUSLU (İstanbul Üniversitesi) Prof. Dr. Zekeriya GÜLER (İstanbul 29 Mayıs Üniversitesi) Doç. Dr. Abd-alraheem al-SHAREEF (Zarqa University) Doç. Dr. Kadir GÖMBEYAZ (Kocaeli Üniversitesi) Doç. Dr. Mahmut SALİHOĞLU (İstanbul Üniversitesi)</p>
Dergimizin yayım ve yazım ilkeleri 815-822 sayfaları arasında yer almaktadır.	

Açık Erişim Politikası / Open Access Policy

Sakarya Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi, Creative Commons Atınlı-Gayriticari (CC BY-NC 4.0) Uluslararası Lisansı ile lisanslanmıştır. Sakarya Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi bilimsel araştırmaları halka ücretsiz sunmanın bilginin küresel paylaşımını artıracığı ilkesini benimseyerek, içeriğine anında açık erişim sağlamaktadır. Sakarya Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi Budapeşte Açık Erişim Deklarasyonunu imzalamıştır.

Journal of Sakarya University Faculty of Theology is licensed under a Creative Commons Attribution-Non-Commercial (CC BY-NC 4.0) International License. Journal of Sakarya University Faculty of Theology provides immediate open access to its content on the principle that making research free available to the public supports a greater global exchange of knowledge. Journal of Sakarya University Faculty of Theology has added its name to the Budapest Open Access Initiative.

Dizinleme Bilgileri / Abstracting and Indexing Services

- 1- ESCI- Emerging Sources Citation Index (2017)
- 2- DRJI- Directory of Research Journals Indexing (2017)
- 3- ULAKBİM- TR Dizin (2012)
- 4- İSAM- Türkiye Diyanet Vakfı İslam Araştırmaları Merkezi (2011)
- 5- EBSCOHOST (2010)
- 6- Academic Resource Index- ResearchBib (2017)
- 7- PhilPapers (2017)
- 8- CEEOL- Central and Eastern European Online Library (2017)
- 9- ESJI- Eurasian Scientific Journal Index (2017)
- 10- ROOTINDEXING- Journal Abstracting and Indexing Service (2017)
- 11- CiteFactor- Academic Scientific Journals (2017)
- 12- OAJI- Open Academic Journals Index (2017)
- 13- Scientific World Index (2017)
- 14- SOBİAD- Sosyal Bilimler Atf Dizini (2017)
- 15- IZOR- International Institute of Organized Research (2017)
- 16- Scilit- Scientific Literature (2017)
- 17- Türk Eğitim İndeksi (2017)
- 18- Acarindex- Akademik Araştırmalar İndeksi (2017)
- 19- ROAD- Directory of Open Access Scholarly Resources (2017)
- 20- Science Library Index (2017)
- 21- OpenAIRE (2017)
- 22- ERIHPLUS- European Reference Index for the Humanities and Social Sciences (2017)
- 23- Scientific Indexing Services (2017)
- 24- İdealonline (2017)
- 25- WORLDCAT (2017)
- 26- SAIF- Scholar Article Impact Factor (2017)
- 27- MIAR - Information Matrix for the Analysis of Journals (2018)
- 28- MLA - Modern Language Association (2018)
- 29- ATLA Religion Database (2019)

İÇİNDEKİLER / CONTENTS

Makaleler / Articles

**Yazma Eserlerdeki Kuyûdât Işığında Geç Dönem (9-11. / 15-17.)
Hanefî Fıkıh ve Usûl-i Fıkıh Eserlerinin Bilgi ve Kaynak Değeri /**
*In Light of the Notes in Manuscripts: Information and Source Value of Late Pe-
riod (9th-11th / 15th-17th centuries) Hanafi Jurisprudence and
Principles of Jurisprudence Works*

Doç. Dr. Orhan Ençakar

397-429

Türkiye’de Hint Havzasını Konu Alan Fıkıh Çalışmaları: Bir Hasıla /
Fiqh Works in Turkey on the Indian Subcontinent: An Overview

Doç. Dr. Ahmet Aydın

431-463

**Cinsiyet Gelişim Bozukluklarında İslam Hukukçularının
Dayandıkları Etik İlkeler: Psikolojik Komplikasyonların Engellen-
mesinden Tıbbî Bakım Standartlarına / The Ethical Principles Relied
Upon by Islamic Jurists in Disorders of Sex Development: From Preventin
Psychological Complications to Standards of Medical Care**

Mine Doğan

465-493

**Mefhum-i Muhalefet Yönteminin Ayırık Şartlı Kıyasa
Evrimindeki Devinim / The Dynamics of the Evolution of Argumentum a
Contrario (Maḥkûm al-Mukhâlafa) Method into Disjunctive Conditional
Syllogism (Al-Sabr wa’l-Taqsım)**

Dr. Öğr. Üyesi Mahmud Muhammed Özdemir

495-516

**Nationalizing a Nation by Vernacularizing its Religion: The
Translation of the Azân from the Perspective of Rewriting and
Norms / Bir Ulusu Millileştirmek için Dinini Yerliileştirmek: Yeniden
Yazım ve Normlar Perspektifinden Ezanın Çevirisi**

Arş. Gör. Zeynep Elife Sunar

517-537

**Popüler Türk Dizilerinde Sunulan Aile İmajı: Lise
Öğrencileri Üzerine Bir Araştırma / Family Image Portrayed in
Popular Turkish Series: The Case of the High School Students**
Arş. Gör. Muhammed Furkan Koçak – Doç. Dr. Abdullah İnce

539-571

**Samuel Jonhson ve Mutluluğu Aramak: Habeşistan Prensi
Rasselas Bir Hikâye Üzerine Bir İnceleme / Samuel Jonhson and The
Search for Happiness: A Study on The Prince of Abyssinia: Rasselas a Tale**

Doç. Dr. Tamer Yıldırım

573-590

**Hicrî Dördüncü Asırdan Unutulmuş Bir Muhaddis:
İbnü's-Seken ve es-Sünenü's-sihâh el-me'sûra Adlı Eseri / A Forgotten
Muhaddis from the Fourth Century of Hijra: Ibn al-Sakan and His Work
al-Sunan al-sihâh al-ma'sûra**

Doç. Dr. Mehmet Efendioğlu

591-621

**Klasik Arap Şiirinde Özhiciv ve Kendini Hicveden Şairler /
Self-Satire and Self-Satirizing Poets in Classical Arabic Poetry**

Dr. Öğr. Üyesi Mehmet Şirin Aladağ

623-650

**Telkîbî Müsennânın Arapça Genel Sözlüklerdeki Varlığı
el-Mu'cemu'l-Vasît Örneği / The Presence of al-Muthannâ al-Talqîbî in
General Arabic Dictionaries: The Case of al-Mu'jam al-wasît**

Doç. Dr. Nazife Nihal İnce - Zeynep Sevde Akdoğan Anou

651-674

**Arap Dilinde İzâfetin Dönüşebildiği Farklı İfade Biçimleri ve
Anlam Boyutu / The Different Forms of Expression that İdâfa can Transform
into and Their Meaning Dimensions in Arabic Language**

Doç. Dr. Yakup Kızılkaya

675-702

**Yönetici Görüşlerine Göre İmam Hatip Lisesi Öğrencilerinin
Meslekî Yönelimlerine Etki Eden Unsurlar / Factors Influencing the
Career Tendencies of Imam Hatip High School Students According to
Administrators' Insights**

Dr. Öğr. Üyesi Kübra Cevherli – Kevser Altındağ

703-746

**Addiction: An Examination Within the Framework of Religious Cul-
ture and Moral Knowledge Textbooks / Bağımlılık: Din Kültürü ve Ahlak
Bilgisi Ders Kitapları Çerçevesinde Bir İnceleme**

Dr. Öğr. Üyesi Fatma Kurttekin

747-778

Kitap Değerlendirmeleri / Book Reviews

Christopher Craig Brittain. *Adorno ve Teoloji*
Doç. Dr. Tamer Yıldırım
779-786

Ercan elik. *ocuk, Suç ve Din İlişki*
Arş. Gör. Murat Kaya
787-793

İbn Yezdânyâr-ı Hemedânî. *Ravzatü'l-Mürîdîn*
Dr. Öğr. Üyesi Veysel Başçı
795-802

Muhammed Abdülvehhâb el-Abbâsî.
el-Mu'cemü'ş-şâmil li'l-Medîneti'l-Münevvere
Arş. Gör. Abdulkerim Dik
803-809

İndeks / Index
49-50. Sayılar
811-813

Yayın ve Yazım İlkeleri / Guidelines for Publication
815-822

Editör'den

Bu bir veda yazısıdır.

1996'da yayın hayatına başlayan fakat 2000 yılıyla birlikte düzenli yayımlanan *Sakarya Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*'nin bugün 50. sayısını yayımlamaktan büyük bir mutluluk duymaktayız. 25 senelik bir dergi olarak Türkiye'deki ilahiyat çalışmalarına sayısız araştırma makaleleri, kitap değerlendirmeleri, çeviriler ve araştırma notlarıyla önemli bir katkı sunduğumuzu düşünmekteyiz. Yayınların niteliğinde belli bir seviyeyi yakalayan, editöryal yapısı itibariyle önemli bir olgunluğa erişen ve ilahiyat araştırmacılarının dikkatle takip ettiği bir dergi olduğumuz için gururluyuz.

Dergimizin bu seviyelere gelmesinde ismini sayamayacağımız kadar fazla kişinin katkısı bulunmaktadır. Özellikle benden önce bu dergide editörlük yapan Mehmet ERKAL (2. sayı), Abdullah AYDINLI (3-5. sayılar), Ali ERBAŞ (6-8. sayılar), H. Mehmet GÜNAY (9-18. sayılar), Murteza BEDİR (19-21. sayılar), Ramazan MUSLU (22-25. sayılar), İbrahim ÇAPAK (26-27. sayılar) ve Erdiç AHATLI (28-38) hocalarımız ile çalışma arkadaşlarımızın derginin bugünlere gelmesinde payı büyüktür. Böyle önemli, köklü ve rüştünü ispatlamış bir dergide ben de hem yardımcı editör (35-36-37-38) hem de baş editör (39-50) olarak toplamda 16 sayının çıkarılmasında emek verdim. Fakültemize böyle bir hizmette bulunabilmekten onur duydum.

Editörlüğüm süresince derginin akademik ve etik kurallara riayet ederek nitelikli araştırmaları yayımlamasına özen gösterdim. Dergimizin internet sayfasını uluslararası standartlara uygun olacak şekilde İngilizce/Türkçe olarak düzenledim. Elektronik formlarla, uluslararası yayıncılık sözleşmeleriyle ve indekslerin beklentilerini karşılayacak uygulamalarla derginin uluslararası alanda da bilinir olması için çaba gösterdim. Bunun neticesinde başta Web of Science (ESCI) olmak üzere dergimizin birçok uluslararası indekste taranmasına vesile oldum. Türkiye'deki ilahiyat alanında yayın yapan 150 civarı dergiden 10 tanesinin ve üniversitemizin 20'den fazla dergisinden sadece fakülte dergimizin bu indekste tarandığını göz önüne alırsak bu başarının önemi daha iyi anlaşılacaktır.

Bu süreçte en büyük destekçim şüphesiz ki dergimizin tüm yayın sürecini özveriyle takip eden yayın ekibidir. Editörlüğü bırakmasına rağmen ihtiyaç duyduğumuz her an yanımızda olan Erdiç AHATLI hocamıza, idareci olarak dergiye rahat bir çalışma imkanı sunan Ahmet BOSTANCI hocamıza, yardımcı editörlüğü üstlenen Abdurrahman HENDEK ve Ayşegül METE hocalarıma, derginin tüm yazışmalarını dikkatle takip eden Ayşe KAYA'ya, bir matbaacı gibi titiz ve nitelikli mizanpaj yaparak derginin görselliğine büyük katkı sağlayan Betül ELMACI ÇETİN'e ve Furkan Ramazan ÖĞE'ye, atf kurallarını dikkatle inceleyip düzelten ve verilerin indekslere aktarılmasında emek veren Enes TARHAN'a, İngilizce dil editörümüz Esra AKAY DAĞ'a en samimi duygularıyla teşekkür ediyorum.

Bundan sonraki süreçte editörlük görevini üstlenecek hocamıza dergiyi çok daha iyi yerlere getirmesi için başarılar diliyorum. Ayrıca yeni dekanımız sayın Prof. Dr. Hasan MEYDAN hocamıza görevden çekilme talebimi kabul ettiği için teşekkür ediyorum. Kendisinin dekanlığı süresince de derginin taze kan ile daha güzel başarılarla ulaşacağını ümit ediyorum.

Bu veda kısmından sonra 50. sayımıza dair kısaca bilgi vermek gerekirse, bu sayıda en önemli gelişme dergimizin bundan sonra sadece e-dergi olarak yayımlanacak olmasıdır. Hem ülkemizin tasarruf tedbirlerine uymak hem de gelişen dijitalleşme süreciyle dergilerin matbu nüshalarına ilginin fazlasıyla azalması gibi nedenlerden dolayı böyle bir karar alınmıştır.

Bu sayımızda Arap dili ve belagati, fıkıh, hadis, felsefe, din eğitimi ve din sosyolojisi alanlarında 13 araştırma makalesi ve 4 kitap değerlendirmesi bulunmaktadır. Önceki sayılarımızda olduğu gibi bu sayıda da yayın çeşitliliğini korumaya özen gösterdik. Hiçbir karşılık beklemeden hakemlik yaparak makalelerin niteliğine katkı sağlayan hakemlerimize, çalışmalarını dergimize ciddiyetle gönderen yazarlarımıza ve ön okuma sürecinde katkı sunan fakültemizin öğretim elemanlarına çok teşekkür ederim.

Doç. Dr. Emrah KAYA
Editör